

TOMATA ROSA D'ALBESA	<i>Solanum lycopersicum</i>
Procedència: Albesa.	
Tomata rosada, de mida gran, una mica aplanada, dolça i aromàtica, plena i carno-sa. Poc o mitjanament productiva.	
Per amanir i sucra pa. Per fer conserves d'alta qualitat.	

TOMATA TRUMFERA	taula
Procedència: Balaguer.	
Tomata rosada, petita, rodona. Molt bona, dolça i sucosa. Poc productiva. Fulla ampla, recordant la patatera.	
Per amanir i sucra pa.	

TOMATA POMETA	taula
Procedència: Planters Bori de Bellpuig.	
Tomata roja, verdejant vora el mànec, mitjana, fent uns 4 lòbuls. Bona, semi-buida i molsosa. Molt productiva, fins la tardor. Tendència a fissurar-se.	
Per fer conserva i amanir.	

TOMATA BOMBETA I PERETA

taula

Procedència: Pallars Jussà i Balaguer.

Tomata vermella, allargada, mitjana, carnosa.

Per fer conserva i amanir.

TOMATA LLÀGRIMA

penjar

Procedència: Balaguer.

Tomata de penjar rosada, petita, rodona amb punxa pronunciada. Carnosa, dolça i aromàtica. Molt bona conservació.

Per guardar i sucra pa.

TOMATA ROSA D'ARTESA

taula

Procedència: Artesa de Segre

Tomata rosada, de mida gran, una mica aplanada. Dolça i aromàtica, plena i sucosa. Producció mitjana.

Per amanir i sucra pa.

TOMATA PALOSANTO / POMA	taula
Procedència: Balaguer / Pallars	
Tomata roja, rodona i de mida mitjana.	
Per fer conserva i amanir.	

TOMATA ULL VIU	taula
Procedència: Banc de Llavors CT.	
Tomata de color roig viu i petita. Molt dolça. Poc productiva.	
Per amanir, sucar pa i assecar.	

TOMATA PLANA	penjar
Procedència: Horta d'Amunt, Balaguer.	
Tomata de color vermell clar, en ram, aplanada i de mida mitjana. Molt productiva. Molt bona conservació.	
Per guardar i sucar pa.	

TOMATA PLANA D'ALBESA	penjar
Procedència: Albesa.	
Tomata de color roig intens i aplanada. Tomata de penjar de mida gran. Bona conservació.	
Per guardar i sucar pa.	

TOMATA PRIMERENCA	taula
Procedència: Lleida	
Tomata vermella, rodona, de mida mitjana.	
Per amanir i fer conserva.	

TOMATA PERETA DE PENJAR	penjar
Procedència: Cubells	
Tomata llarga, rosada, verda a la zona del mànec on li costa madurar. Sucosa. Bona conservació.	
Per guardar i sucar.	

TOMATA MAS LLUERNA	assecar
Procedència: Mas LLuern de La Sentiu de Sió.	
Tomata molt vermella de maduració uniforme i de mida mitjana.	
Molt adequada per assecar.	

TOMATA DEL RAM	penjar
Procedència: planters Bori de Bellpuig.	
Tomata rosada de mida petita i acabada en punxa. Dolça i gustosa. Produeix en rams de 20 a 30 fruits. Bona conservació.	
Per guardar i sucar pa.	

TOMATA PERETA D'ARTESA	taula
Procedència: Artesa de Segre	
Tomata ovalada, vermella i verdejant cap al mànec. Mida mitjana. Dolça i gustosa. Força i cruixent.	
Per amanir i fer conserva	

TOMATA FABIAN

Procedència: Almacelles

Tomata de color roig intens i grossa. Carnosa, dolça i saborosa.

Per amanir i fer conserva.

TOMATA BESSEIT

Procedència: Almacelles

Tomata rosada, grossa, aplanada i amb els gallons ben marcats. Buida a l'interior. Dolça i gustosa.

Per amanir i sucar pa.

PEBROT DE GUALDA

Capsicum annuum

Procedència: Horta de Lleida (Gualda)

Pebrot de mida mitjana, allargat i punxegut. Dolç i carnós.

Bo per escalivar.

BITXO DE TIURANA

Capsicum annuum

Procedència: Ponts

Bitxo verd i després roig, llarg i de mida mitjana.
Dolç (gens picant).

Adobat en vinagre i vi blanc s'utilitza com acompanyament de plats diversos.
També pot fer-se fregit.

BITXO QUEROLET

Procedència: La Sentiu de Sió.

Bitxo roig, petit, llarg i estret.
Molt picant.

Com a condiment.

BITXO PERONET

Procedència: Balaguer.

Bitxo verd o roig, allargat i ample, de vegades amb deformacions.
Sol ser dolç quan és verd i al madurar alguns esdevenen picants.

En vinagre, fregit o com a condiment.

ESCAROLA CABELL D'ÀNGEL	<i>Chicorium endivia</i>
Procedència: Artesa de Segre i Bellcaire.	
Escarola de fulla molt arrissada, blanca quan cabdella. Molt poc amargant i ferma abans de l'hivern, dolça i tendra després dels gels.	

JULIVERT DEL PAIS	<i>Petroselinum crispum</i>
Procedència: El Vilosell i Fontdepou.	
Julivert de fulla plana d'un vert i d'un aroma intensos.	

ENCIAM LLARG CORNUDELLA	<i>Lactuca sativa</i>
Procedència: Cornudella - La Ribagorça.	
Encian de fulla llarga. Color verd amb tons morats. Tendre i dolç. Tendència a apinyar.	
Adequat per la primavera i la tardor.	

ENCIAM MERAVELLA CONCA

Procedència: Horta d'Avall, Balaguer.

Encian de fulla ampla i ondulada. Color verd clar
Tendre i cruixent.

A l'estiu resisteix bastant l'espigat.

ESPINAC D'ESTIU (Saumoll)

Atriplex hortensis

Procedència: Ponts

Planta erecta de fulla verda i rogenca.
Es cullen les fulles de la tija.
Es poden cuinar com els espinacs.

Es pot sembrar tot l'any excepte a l'hivern.

BRÒQUIL LLUCAT

Brassica oleracea

Procedència: Balaguer.

Bròquil groc-verdós molt ramificat.
Molt gustós.

Collita abans de Sant Josep.

BRÒQUIL DE POM TARDÀ

Procedència: Balaguer.

Bròquil ben apinyat de color blanc-groguenc.

Gustós.

Collita: primera quinzena d'abril.

CEBA DE COLL DE NARGÓ

Allium cepa

Procedència: Coll de Nargó

Ceba rosada, allargada i de mida gran. Poc picant i molt aromàtica.

Per menjar crua en amanida. Aporta un gust intens en sofregits i plats cuinats.

CARABASSA DE CEL

Cucurbita maxima

Procedència: Horta de Balaguer.

Carabassa gran, rodona i aplanada, amb gallons, de pell clara i carn de color carabassa. Gustosa i moderadament dolça.

Per fer farinetes, bullits o cuinats.

ALBERGÍNIA DE METRE

Solanum melongema

Procedència: Linyola.

Albergínia negra i molt llarga i estreta.
Molt tendra, tarda a endurir-se.
Amb poca llavor.

Molt bona per escalivar.

ALBERGÍNIA LLARGA

Procedència: Balaguer.

Albergínia negra, llarga i una mica inflada.

Per escalivar i samfaina.

MELO QUARANTER D'ALBESA

Cucumis melo

Procedència: Albesa

Meló de mida petita, de pell groga i tendència aplanada.
Dolç i sucós.

Meló primerenc.

MELÓ VALENCIÀ

Cucumis melo

Procedència: Puigcercós, Tremp.

Meló de mida mitjana, de pela verda i ovalat, sense puntes marcades. Molt ensucrat, sucós i aromàtic.

Meló de temporada.

MONGETA DE METRE

Vigna unguiculata

Procedència: Almacelles.

Mongeta tendra rodona i excepcionalment llarga. Molt tendra i fina de gust. De cocció ràpida i poc fil.

Pot menjar-se com si d'espaguetis es tractés.

MONGETA TENDRA DE TALARN

Phaseolus vulgaris

Procedència: Talarn.

Mongeta plana i bastant llarga amb el gra lleugerament marcat. Tendra i dolça quan es cull sovint.

Mongeta d'emparrar. Evitar el fort de l'estiu (tendència a assecar-se la mata i endurir-se les tabelles).

Nº llavors/sobret (aproximat):
TOMATES: 100-150
ALBERGÍNIES: 150-200
PEBROTS/BITXOS: 100-150
MELONS: 50
BRÒQUIL: 200-250
ESCAROLA: 200-250
CARABASSA DE CEL: 20
MONGETA: 50
CEBA: 200

Anys de viabilitat (aproximat):
TOMATES: 4-10
ALBERGÍNIES: 6-10
PEBROTS/BITXOS: 3-8
MELONS: 5-10
BRÒQUIL: 5-10
ESCAROLA: 8
CARABASSA: 6-10
MONGETA: 3-8
CEBA: 2-7

Aquestes llavors formen part de l'herència comuna rebuda dels nostres avis, obtinguda gràcies al treball savi, una observació fina i continuada i una intenció de millora lenta i respectuosa, al ritme d'anyada en anyada.

Diàleg íntim i fidel entre humans, plantes i animals durant tant de segles on ha estat tasca de cada cultivador d'assegurar-ne el seu futur.

Riquesa comuna que només es mantindrà amb el conreu.

Responsabilitat comuna de mantenir tanta varietat de sabors, olors, colors, receptes, usos, històries, paraules, ...

Responsabilitat comuna de defensar-les d'apropiacions i patents.

Llavors vives i en llibertat per una pagesia sense servituds.